

Dvig minimalne plače bi hromil zaposlovanje

17.1.2017

Minimalna plača je v Sloveniji že sedaj še enkrat višja kot v Višegrajskih državah, ki predstavljajo našo glavno konkurenco in referenčno skupino. Dvig minimalne plače bi lahko privedel do povečanja števila brezposelnih, upočasnitve zaposlovanja predvsem v storitvenem sektorju, povečanja dela na črno in nadaljnje prekarizacije. Vprašanje uskladitve minimalne plače za leto 2017 bo tema na petkovi seji ESS (20.1.2017). Kazalniki za določanje višine minimalne plače so rast cen življenjskih potrebščin, gibanje plač, gospodarska rast in zaposlenost, pri čemer minimalno uskladitev predstavlja decembrska rast cen, ki je bila lansko leto pozitivna (+0,5 %).

Minimalna plača ≠ minimalni prejemek

Minimalna neto plača v višini 560 EUR (917 bruto bruto) ni enaka končnim prejemkom tistih zaposlenih, ki jo prejemajo. Končna neto plača je namreč odvisna tudi od višine drugih olajšav. Tako je splošna olajšava za najnižje plače še enkrat višja kot za najvišje, prav tako posebna olajšava za otroke prispeva k temu, da najnižje plačani ničesar ne prispevajo v dohodninsko blagajno. Posledično mesečni neto prihodek naraste za 50 EUR na 615 EUR. Nadomestilo za prevoz in malico se ne všteta v minimalno plačo in mesečno znašata okoli 100 EUR, kar poveča znesek na 715 EUR. Upoštevajoč minimalni znesek regresa (790 EUR), za katerega se prispevki ne obračunavajo, se mesečni prejemek poveča še za 65 EUR na 780 EUR neto. Ob tem se pol-urni odmor za malico ne šteje v delovni čas, kar pomeni, da zaposleni učinkovito delajo 7,5 ure. Skupni mesečni strošek dela tako za delodajalca znaša najmanj 1.080 EUR.

Minimalna plača ne sme biti inštrument socialne politike

Pri tem pa ne smemo pozabiti drugih inštrumentov socialne politike, ki so jih deležne družine oziroma gospodinjstva prejemnikov minimalne plače (denarna socialna pomoč, dodatek za delovno aktivnost in izredna denarna socialna pomoč). Upoštevati pa je potrebno tudi sliko stroškov. Gospodinjstva z nizkimi dohodki so deležna tudi nekaterih subvencij, kot so znižano plačilo vrtca, subvencije za malico, kosila, prevoz, najemnino, višji otroški dodatek, štipendije, plačila dodatnega zdravstvenega zavarovanja ipd. Posledično razliko v blaginji med najnižje plačanimi in drugimi ne moremo primerjati zgolj skozi prizmo prejemkov, pač pa tudi skozi znižane izdatke za zagotavljanje istega življenjskega sloga.

Zakaj NE višanju minimalne plače?

- V zadnjih dveh letih beležimo deflacijo oziroma nižanje cen, kar pomeni, da lahko zaposleni z istim prihodkom kupijo več blaga in storitev. Kupna moč minimalne plače se je iz tega naslova okrepila za 0,6 %. V zadnjih desetih letih se je minimalna plača povečala za polovico, cene pa za manj kot petino.
- Od 1. januarja 2016 se trije dodatki ne štejejo več v minimalno plačo: dodatek za nočno delo, za delo v nedeljo ter delo za praznike in dela proste dneve po zakonu. To je povečalo stroške dela v gospodarstvu za 30 mio EUR.
- Razlika med minimalno in povprečno plačo je v Sloveniji najnižja. V zadnjih osmih letih se je razlika celo zmanjšala za 9 o.t., kar pomeni, da je minimalna plača precej hitreje naraščala od povprečne plače. Uravnilovka je vse večja, kar produktivne zaposlene demotivira, da bi delali več.
- Število zaposlenih z minimalno plačo je v petih letih upadlo s 50 tisoč na 30 tisoč. Od tega jih je 8.800 zaposlenih v javnem sektorju.
- Plačne razlike med poklici, izobrazbo in regijami so se v zadnjih letih precej znižale, kar pomeni, da so plače slabše plačanim, manj izobraženim iz manj razvitih regij naraščale hitreje kot denimo drugim.

- Višje minimalne plače bi upočasnile zaposlovanje v storitvenem sektorju (varovanje, trgovina), spodbudile delo na črno oziroma prekarne oblike dela ter spodbudile robotizacijo enostavnejših opravil v predelovalnih dejavnostih. Konec decembra 2016 je bilo na Zavodu RS za zaposlovanje še vedno 100.000 brezposelnih.
- Za tuje in domače vlagatelje v delovno-intenzivnih dejavnostih bomo še manj zanimivi. Minimalna plača v Sloveniji je pri obstoječi višini še enkrat višja kot v Višegrajskih državah in je zgolj 4 % nižja od povprečne v EU.

Mag. Samo Hribar Milič, generalni direktor GZS: »Vsak glas za povišanje minimalne plače je glas proti delovnim mestom in tujim vlaganjem. Vsako usklajevanje, ki bo upoštevalo kaj drugega kot cene, je za gospodarstvo nesprejemljivo.«